

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име Серафимовић, Ненад, Василиса
 Датум и место рођења 12. 04. 1992. Ниш

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Филозофски факултет у Нишу
 Студијски програм Србистика
 Звање Дипломирани филолог - србиста
 Година уписа 2011.
 Година завршетка 2015.
 Просечна оцена 9.60

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Филозофски факултет
 Студијски програм Српска и компаративна књижевност
 Звање Мастер филолог - србиста
 Година уписа 2015.
 Година завршетка 2017.
 Просечна оцена 10.0
 Научна област Општа књижевност
 Наслов завршног рада *Шерлок Холмс у трансмедијалном кључу*

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Филозофски факултет
 Студијски програм Филологија
 Година уписа 2018.
 Остварен број ЕСПБ бодова 100
 Просечна оцена 10

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Цветковић, Василиса (2020). „Шерлок Холмс у трансмедијалном кључу”, у: Lopičić, V. i Mišić Ilić, B. (ur.). <i>Jezik, književnost, kontekst – Književna istraživanja - Tematski zbornik radova</i> . Niš: Filozofski fakultet, 2020, str. 559-573. У контексту феномена трансмедијалности, аутор у овом раду истражује релације књижевног предлошка приче о Шерлоку Холмсу са серијом <i>Шерлок</i> (BBC, 2010-2017). Први сегмент рада посвећен је термиолошкој проблематици и одређењу трансмедијалности са позиција	

посткласичне наратологије. Централни део рада посвећен је компаративној анализи Дојловог текста и телевизијске серије, коју допуњују драгоцене разматрања проблема из оквира трансмедијалне наратологије (свет приче).

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

Cvetković, Vasilisa (2022). „Hamlet u SFRJ: Predstava ‘Hamleta’ u selu Mrduša Donja kao Brešanov intertekstualni dijalog sa Šekspirom”, u: Lopičić, V. i Mišić Ilić, B. (ur.) *Jezik, književnost, alternative – Književna istraživanja - Tematski zbornik radova*. Niš: Filozofski fakultet, str. 387-404.

- 2 Проблем интертекстуалности у средишту је интересовања ауторке која истражује релације драмских текстова В. Шекспира и И. Брешана (*Хамлет; Хамлет у селу Мрдуша Доња*). Елементи интертекстуалног, али и процеса адаптације и креације сагледавани су на различитим нивоима текста, од фабуле и сижеа, карактеризације и релација између ликова, функционалности текста (политичка позадина и рецепција у новом контексту). Размотрена су питања употребе карневализације и гротеске, позоришта у позоришту, првенствено у функцији специфичне комуникације савременог текста са ренесансном драмом, али и са читаоцима у новом контексту (идеја безизлазности у временима политичких пресија и ограничења итд.).

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

Цветковић, Василиса (2020). „Фејсбук - наратив о себи”, у: Митровић, Љ., Стојић, Г., Станојевић, Н. (прир.) *Традиција, модернизација, идентитети X: Биланс транзиције у Србији и на Балкану*, зборник саопштења са научног скупа, Ниш: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 253-263.

- 3 У раду се разматра феномен друштвене мреже Фејсбук са позиција посткласичне наратологије. Расветљавање специфичне позиције у којој се аутори профила на овој мрежи могу посматрати као аутори фиктивних наратива повезано је са разматрањем карактеризације, хронотопа, типова приповедања – прилагођеним појавама на Фејсбуку. Профил појединца доживљен је као мултимедијални наратив који се моделује према жељама и намерама аутора у вези са обликовањем сопственог идентитета. У том контексту, анализирана је и компонента социјалне условљености потребе „аутора” да своје искуство моделује у приповедању о себи.

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

Серафимовић, Василиса (2023). „Путопис 21. века – *SIHPROMATUM: I grew my boobs in China* као пример савременог путописа”, у: *Philologia Mediana*, Ниш: Универзитет у Нишу, Vol. 15, No. 15, 227-240.

- 4 Уводни део рада посвећеног савременом путопису *I grew my boobs in China* С. Грејс посвећен је питањима поетичких закониторсти, историје и развоја путописа као жанра. Други део заснован је на анализи поменутог текста, са разматрањем наративних могућности које нуде савремене технологије, у контексту адаптације путописа као жанра друштвено-историјској стварности 21. века.

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

- 5 *Кратак опис садржине (до 100 речи)*

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ

образложење

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање проф. др Данијела Поповић Николић, редовни професор
Ужа научна област за Филологија; Српска и компаративна књижевност (Народна књижевност)
коју је изабран у звање

Датум избора 10. 7. 2023.

Установа у којој је Филозофски факултет у Нишу

запослен

Е-пошта

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Поповић Николић, Данијела и Снежана Божић „Реч Компартије у партизанској епској хроници”. <i>Књижевна историја</i> (2021), 174/53, 53–75.	
2	Поповић Николић, Данијела. „Наивни стваралац у постфолклору“, <i>Књижевна историја</i> , 2017, 49/163, 59–82.	
3	Popović Nikolić, Danijela. „Man Versus Demon: Interconnections between Incantations and Belief Narratives”. <i>Acta Ethnographica Hungarica</i> (2019), 2020, 64/ 1, 435-449.	
4	Поповић Николић, Данијела. „Књижевна наива Симе Жикића–продукција без рецепције, реактуелизација и пострецепција”. <i>Научни састанак слависта у Вукове дане</i> (2022), 51/2 109–119.	
5	Ђорђевић Белић, Смиљана и Данијела Поповић Николић. „Тодорова субота у Малом Крчимиру: традиција и ревивализам. <i>Philologia Mediana</i> (2021), XIII, 13, 591-621.	

Менторства у последње три године

Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	-		
2.			
3.			
4.			

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета **ДА** **НЕ**

образложење

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме *Причања о животу као фолклорни жанр у методолошком контексту посткласичне докторске дисертације наратологије*

Научно поље Друштвено-хуманистичке науке

Научна област Филолошке науке

Ужа научна област Српска и компаративна књижевност (Народна књижевност)

Научна дисциплина Фолклористика; теорија књижевности

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Основни предмет рада јесте истраживање неколиких аспеката жанра причања о животу, ексцерпираног из грађе која је документована теренским истраживањима вербалног фолклора у оквиру пројекта *Савремена теренска истраживања усмене традиције Запања* (носилац је Филозофски факултет у Нишу уз финансијску подршку МКИ Републике Србије, 2016). Комбиновањем квалитативног и квантитативног приступа (Вучинић Нешковић) у истраживањима која су подразумевала прикупљање и проучавање публиковане и архивске грађе о традицијској култури простора, припрему упитника, интервјуа, депоновање грађе, интерпретацију и евалуацију (Поповић Николић 2018) сачињена је дигитална база података који тренутно чини преко 400 GB. У њеним оквирима запажен је корпус повезан са апликативним сегментом ове дисертације, будући да су у интервјуима усмереним првенствено ка усменом стваралаштву и традицијској култури информатори продуковали бројне наративе који припадају жанру причања о животу (са међуформама које су представљале комбинацију са другим жанровима попут анегдоте, шаљиве приче, усмене историје, породичног предања и др).

Полазећи од чињенице да је причање о животу облик присутан у наративима усменог и писаног постанка, аутор тезе усмерава посебну пажњу ка питањима структуре наратива, односно процесима конструкције и структурирања те менталних процеса који их условљавају (Bruner 2004:691). Прича чува отворену или суптилно потиснуту менталну базу која посредно зависи од односа казивача према себи, породици / нацији / историји (Fivush 2008: 49-

50). У проучавањима истакнута, компонента условљености приче о сопственом животу културним, интерперсоналним и језичким утицајима (BRUNER 2004:694) усмерава истраживање ка мултидисциплинарном сагледавању чина у чијим оквирима се продукује текст, али је у центру пажње текст као структура која чува поетичке карактеристике жанра и оставља могућности за прожимања са другим жанровима. Нарочито се у том контексту сматра значајним приступ базиран на доживљају приче о животу као казивања условљеног и обликованог сећањем: студије сећања као парадигма у чијој су основи истраживања функције памћења и заборавља у оквирима конституисања и обликовања културних слојева и њихове рецепције (Milosavljević Milić 2018:11). Будући да се наративи сагледавају и као зависни од социјалног, породичног контекста (Halbwachs 1992:51), теоријско-методолошка основа подразумева и изворе из области културологије у ширем смислу.

У уводном делу дисертације представља се истраживачки корпус (обим, карактеристике, поступци формирања базе података, примена истраживачких стратегија, као и други елементи битни за сагледавање контекста у којима је грађа настајала). Наредни сегмент дисертације биће посвећен прегледу досадашњих истраживања и регистрању релевантних научних резултата проучавања приче о животу (*personal experience narrative*, Stahl 1977, 1989). Нарочито се разматрају питања терминологије, основних жанровских маркера, форми у којима се наративи појављују, као и релација са другим блиским жанровима (мемората/ фабулата; класични и постфолклорни жанрови: анегдота, шалива прича, усмена историја, гласина, причања о сновима, обликовањима итд.). Трећи део дисертације посвећен је истраживањима која осветљавају процес структурирања наратива о себи, као и потенцијалима које он има у процесу формирања представе сопства, оне која се повезује са топосима колективног искуства и свесно или несвесно њих придружује представи и казивању о сопственом искуству. Централни део рада апликативног је карактера и подразумева реферисање о разним слојевима и резултатима проучавања одабране грађе (наративна ситуација, приповедачки оквир, наративни поступци: временска структурација, наративна медијација, перспективизација; топоси, маркирање поджанрова, могућност примене тезе о виртуелном наративу и различитим облицима његовог појављивања: контраприповест, негација и друго). У овом сегменту нарочита се пажња усмерава и ка посебним фолклорним микрожанровима, гномском изразу и стилским формама карактеристичним за фонд усменог стваралаштва у локалном контексту. Завршни део дисертације представља синтезу претходних поглавља, са систематизацијом поетичких законитости приче о животу и утврђивања њене позиције у оквирима фолклорног генеолошког система.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Предложена изабрана литература адекватно је усклађена са темом, најављеним истраживањима и циљевима докторске дисертације. Њоме су обухваћени извори који се тичу теоријско-методолошке основе проучавања фолклора, они који представљају релевантне публикације о поетици жанра који се истражује, као и поједини извори усмерени ка области културе сећања, културологије уопште. Такође је укључена и релевантна нараторолошка литература, нарочито она која се усмерава ка питањима менталног процеса који моделује и конструише наратив, проблемима наративних ситуација, наративним поступцима карактеристичним за жанр причања о животу итд. Литература представља одговарајућу базу извора домаћих и иностраних аутора, те публикација различитог типа – од енциклопедијских, монографских, те радова у периодичи и зборницима радова са научних скупова (нпр. Asman, *Kultura pamćenja*, Bošković Stulli, „Pričanja o životu: iz problematike suvremenih usmenoknjiževnih vrsta”). *Književni rodovi i vrste: teorija i istorija*. Bruner, „Life as narrative” (*Social Research*), Ђорђевић Белић, „Од биографије до фолклора – породично предање“, Halbwachs, *On Collective Memory*, *Encyclopedia of Life Writing: Autobiographical and Biographical Forms*, Marković / Marks, *O pričama i pričanju danas*. Pandurević, „Narratives about the Second World War between oral history and folklore tradition, Радуловић, „Прво лице и други свет”, Stahl „The Personal Narrative as Folklore”, *Literary Folkloristics and the Personal Narrative*).

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Примарни циљ предложеног истраживања за докторску дисертацију јесте проучавање и систематизација резултата проучавања феномена причања о животу са аспекта фолклорног контекста у коме настаје, у односу између личног и колективног, посебно као резултат сећања обликованог у датом окружењу са одређеном сврхом. Научна истраживања посвећена овом жанру (и њему блиско сродним) сведоче о нестабилној и неуједначеној употреби термина, те бројним дискусијама поводом кључних одлика жанра (нпр. Фон Сидов: меморат као репродукцији властитих искустава; Стал: искуство никада није чисто лично, већ настаје и опстаје у интеракцијама ‘власника искуства’ са другима – наративна совијализација; Марковић: релације између усмених жанрова и међужанровска срастања као одлика фолклорних жанрова – проблем хибрида и генеолошког омеђавања; Бошковић Стули: документарна и естетска функција текста).

Циљ истраживања који се тиче анализа наративне структуре, издвајања и тумачења поетичких одлика жанра не представља само контролну фазу (провера постојећих постулата на новој грађи), већ је усмерен ка новим сазнањима, нарочито оним који се тичу утицаја неколиких фактора који обликују наратив (контекст, стабилност комуникације, узраст испитаника, интересовања и слично). Овим се циљевима придружују и приступање причању о животу са позиција конструкције идентитета, као и сагледавање поетичких специфичности на примерима новије грађе која непосредно сведочи о жанру са виталном и динамичном структуром.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Најзначајнијим резултатом истраживања сматра се синтетизација аналитичког приступа проучавању поетике причања о животу на примерима новије грађе, као и примена теоријско-методолошких поставки наратолошке школе и могућност њихове адекватне примене у фолклористичким истраживањима.

У очекиване резултате убрајају се: транскрибован материјал депонован у бази пројекта *Савремена теренска истраживања усмене традиције Запаља* и формирана теренска збирка жанра причања о животу, утврђивање позиције причања о животу у систему фолклорних жанрова, синтеза резултати анализе приповедне ситуације у којој настаје прича о животу као текст који се продукује у природном друштвеном контексту фолклорног перформанса и комуникације и/или унутар комуникације на нивоу информатор-истраживач, представљање наративних поступака, типичних заплета, карактеристичних тропа за причу о животу.

Предложено истраживање научно је засновано, са увидима у досадашња истраживања, са аналитичко-синтетичким приступом актуелној и новој усменој грађи, те применом релевантних теоријско-методолошких основа и утемељеним закључцима.

Научни допринос истраживања усмерен је ка регистрацији и утврђивању поетичких константи и варијабила у жанру причања о животу, приповедног контекста у коме се продукује, као и повезивању сазнања из области неколиких фолклористички сродних дисциплина. Од посебног је значаја презентација забележене и систематизоване усмене грађе којом се богати приповедни корпус српске фолклористике и отвара могућност њеног даљег проучавања.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Основним методама научних истраживања (аналитичко-синтетичка, дескриптивна и експликативна, компаративна метода генерализације) придружени су неопходни елементи методологије теренских истраживања фолклора (проучавање извора, припрема упитника, контакти са локалном заједницом, вођење интервјуа, формирање протокола, депоновање дигиталног материјала, номинација фајлова, транскрибовање, систематизација истраживачког корпуса и представљање теренске збирке). Са овим методама комбинован је теоријско-методолошки приступ у оквиру студија културе (студије сећања), као и наратолошке теорије усмерене ка потенцијалима и значају менталних активности за конструисање наратива, приповедној ситуацији и поступцима карактеристичним за жанр.

Предложена тема се прихвата неизмењена

ДА

НЕ

Конечан наслов теме *Причања о животу као фолклорни жанр у методолошком контексту посткласичне докторске дисертације наратологије*

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Предложено истраживање за докторску дисертацију под насловом *Причања о животу као фолклорни жанр у методолошком контексту посткласичне наратологије* научно је засновано, првенствено усмерено ка области науке о усменој књижевности и теорије књижевности и допуњено применом проучавања из области културологије (у ужем и ширем смислу). Ауторка је изабрала релевантну теоријско-методолошку подлогу, адекватну грађу и сложена питања жанровских специфичности посматра са позиције неколиких дисциплина. Посебан научни допринос сагледава се у могућностима примене сазнања из области посткласичне наратологије на фолклорне записе, као и у презентацији и систематизацији новије, актуелне и динамичне фолклорне грађе.






ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-003/23-009

Датум именовања Комисије 5. јул 2023.

Р. бр. Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Снежана Милосављевић Милић, редовни професор Српска и компаративна књижевност (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник	
2.	Др Данијела Поповић Николић, ванредни професор Српска и компаративна књижевност (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан	
3.	Др Немања Радуловић, редовни професор Српска књижевност, Народна књижевност (Научна област)	Филолошки факултет Универзитета у Београду (Установа у којој је запослен)	члан	
4.	Др Јеленка Пандуревић, редовни професор Српска књижевност и култура с компаратистиком и теоријом књижевности (Научна област)	Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци (Установа у којој је запослен)	члан	
5.	Др Смиљана Ђорђевић Белић, виши научни сарадник Српска књижевност - Народна књижевност (Научна област)	Институт за књижевност и уметност у Београду (Установа у којој је запослен)	члан	

Датум и место:

.....